

EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 23. 10. 2019
COM(2019) 545 final

2019/0238 (NLE)

Návrh

ROZHODNUTIE RADY

**o pozícii, ktorá sa má zaujať v mene Európskej únie na 39. zasadnutí Výkonného
orgánu Dohovoru o diaľkovom znečisťovaní ovzdušia prechádzajúcom hranicami štátov**

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. PREDMET NÁVRHU

Tento návrh sa týka rozhodnutia o pozícii, ktorá sa má zaujať v mene Únie na pôde Výkonného orgánu Dohovoru o diaľkovom znečisťovaní ovzdušia prechádzajúcim hranicami štátov (ďalej aj ako „dohovor o ovzduší“) v súvislosti s rozhodnutím o navrhovaných zmenách článku 3a Protokolu o znížení acidifikácie, eutrofizácie a prízemného ozónu (v znení zmien z roku 2012) a prílohy VII k nemu.

2. KONTEXT NÁVRHU

2.1. Dohovor o ovzduší a Protokol o znížení acidifikácie, eutrofizácie a prízemného ozónu k nemu (v znení zmien z roku 2012)

Dohovor EHK OSN o diaľkovom znečisťovaní ovzdušia prechádzajúcim hranicami štátov (dohovor o ovzduší) prijatý v roku 1979 je najpokrokovejšou regionálnou dohodou v oblasti životného prostredia zameranou na politiku čistého ovzdušia.

V rámci dohovoru o ovzduší bol v novembri 1999 odsúhlasený Protokol o znížení acidifikácie, eutrofizácie a prízemného ozónu (tzv. Göteborský protokol). Tvorí základ smernice (EÚ) 2016/2284¹ o znížení národných emisií určitých látok znečisťujúcich ovzdušie, ktorou sa zrušila smernica 2001/81/ES o národných emisných stropoch². Göteborský protokol bol zmenený v roku 2012. Zmenená verzia nadobudla platnosť 7. októbra 2019.

Európska únia je zmluvnou stranou dohovoru o ovzduší³ a Göteborského protokolu v znení zmien z roku 2012⁴. Všetky členské štáty sú zmluvnými stranami dohovoru o ovzduší; 21 členských štátov je zmluvnou stranou Göteborského protokolu⁵ a 15 členských štátov doteraz prijalo jeho zmenu z roku 2012⁶.

2.2. Výkonný orgán

Výkonný orgán je riadiacim orgánom dohovoru o ovzduší a tvoria ho zástupcovia zmluvných strán k dohovoru. Podľa článku 10 dohovoru o ovzduší je úlohou Výkonného orgánu preskúmať vykonávanie a vývoj dohovoru o ovzduší a protokolov k nemu.

¹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/2284 zo 14. decembra 2016 o znížení národných emisií určitých látok znečisťujúcich ovzdušie, ktorou sa mení smernica 2003/35/ES a zrušuje smernica 2001/81/ES, Ú. v. EÚ L 344, 17.12.2016, s. 1 – 31.

² Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2001/81/ES z 23. októbra 2001 o národných emisných stropoch pre určité látky znečisťujúce ovzdušie, Ú. v. ES L 309, 27.11.2001, s. 22 – 30.

³ 81/462/EHS: Rozhodnutie Rady 81/462/EHS z 11. júna 1981 o uzavretí Dohovoru o diaľkovom znečisťovaní ovzdušia prechádzajúcim hranicami štátov (Ú. v. ES L 171, 27.6.1981, s. 11 – 24).

⁴ Rozhodnutie Rady 2003/507/ES z 13. júna 2003 o pristúpení Európskeho spoločenstva k Protokolu z roku 1979 o znížení kyslosti, eutrofizácie a úrovni prízemného ozónu Dohovoru o diaľkovom znečisťovaní ovzdušia prechádzajúcim hranicami štátov (Ú. v. EÚ L 179, 17.7.2003, s. 0001 – 0002); Rozhodnutie Rady (EÚ) 2017/1757 zo 17. júla 2017 o prijatí dodatku k Protokolu o znížení acidifikácie, eutrofizácie a prízemného ozónu z roku 1999 k Dohovoru o diaľkovom znečisťovaní ovzdušia prechádzajúcim hranicami štátov z roku 1979 v mene Európskej únie (Ú. v. EÚ L 248, 27.9.2017, s. 3 – 75).

⁵ Belgicko, Bulharsko, Cyprus, Česká republika, Dánsko, Fínsko, Francúzsko, Holandsko, Chorvátsko, Maďarsko, Litva, Lotyšsko, Luxembursko, Nemecko, Portugalsko, Rumunsko, Slovensko, Slovinsko, Spojené kráľovstvo, Španielsko a Švédsko (stav ratifikácie k 12. augustu 2019).

⁶ Bulharsko, Cyprus, Česká republika, Fínsko, Holandsko, Chorvátsko, Lotyšsko, Luxembursko, Nemecko, Portugalsko, Rumunsko, Slovensko, Spojené kráľovstvo, Španielsko a Švédsko (stav ratifikácie k 12. augustu 2019).

Výkonný orgán sa usiluje dosahovať svoje rozhodnutia konsenzom⁷.

Zmeny Göteborgského protokolu sa prijímajú konsenzom strán prítomných na zasadnutí Výkonného orgánu⁸.

2.3. Pripravované rozhodnutie Výkonného orgánu

Výkonný orgán na svojom 39. zasadnutí, ktoré sa bude konať 9. – 13. decembra 2019, prediskutuje a potenciálne prijme zmeny článku 3a a prílohy VII k zmenenému Göteborgskému protokolu („pripravovaný akt“), ktoré navrhli Spojené štáty.

Účelom pripravovaného aktu je predĺžiť možnosť pre krajiny východnej Európy, Kaukazu a Strednej Ázie (EECCA) uplatňovať pružnú lehotu na splňanie určitých povinností, aby sa im uľahčila ratifikácia Göteborgského protokolu.

Pripravovaný akt bude záväzný pre zmluvné strany:

- v súlade s článkom 13a Göteborgského protokolu, v ktorom sa stanovuje, že zmeny protokolu nadobúdajú platnosť pre zmluvné strany, ktoré ich prijali deväťdesiatym dňom po dátume, keď dve tretiny zmluvných strán, ktoré nimi boli v čase prijatia, uložili svoje listiny o prijatí⁹.

- v prípade zmluvných strán, ktoré ho prijali, je vzhľadom na zmeny príloh IV až XI ku Göteborgskému protokolu stanovený iný postup: takéto zmeny nadobúdajú platnosť do jedného roka od dátumu oznámenia rozhodnutia všetkým stranám, s výnimkou tých zmluvných strán, ktoré depozitárovi oznámia, že nemôžu zmenu schváliť. Ak takéto oznámenie predloží 16 alebo viac zmluvných strán, predmetná zmena nenadobudne platnosť¹⁰.

V praxi navrhované zmeny nebudú mať vplyv na povinnosti členských štátov, pretože predmetné povinnosti už sú súčasťou *acquis* EÚ a členské štáty ich uplatňujú. Navrhované zmeny by však pre zmluvné strany, ktoré nie sú členskými štátmi EÚ, predovšetkým pre krajiny regiónu EECCA, predstavovali možnosť počas predĺženého obdobia naďalej využívať pružnosť už vyrokovanú a dohodnutú ako súčasť zmeny Göteborgského protokolu z roku 2012.

3. POZÍCIA, KTORÁ SA MÁ ZAUJAŤ V MENE ÚNIE

Pružné lehoty v článku 3a zmeneného Göteborgského protokolu a prílohe VII k nemu boli dohodnuté a prijaté v roku 2012 s cieľom poskytnúť zjednodušený mechanizmus pristúpenia s úmyslom podporiť ratifikáciu viacerými zmluvnými stranami. Do augusta 2019 ešte žiadna z krajín EECCA predmetnú pružnosť úspešne nevyužila. Po rozhovoroch o existujúcich prekážkach ratifikácie, ktorým čelia krajiny EECCA, zmluvné strany dohovoru o ovzduší na zasadnutí pracovnej skupiny pre stratégiu a preskúmanie 20. – 24. mája 2019 preto vyjadrili svoj záujem zaoberať sa týmito pružnými lehotami a predĺžiť ich.

Vychádza sa z predpokladu, že nie je pravdepodobné, že bez predĺženia pružných lehôt krajiny EECCA protokol ratifikujú v blízkej budúcnosti. Je v záujme EÚ, aby susediace krajiny Göteborgský protokol ratifikovali, a to s cieľom pomôcť znížiť cezhraničné znečisťovanie ovzdušia v členských štátoch EÚ, ktorého zdroje sú v krajinách EECCA.

⁷ Rokovací poriadok zasadnutí Výkonného orgánu Dohovoru o diaľkovom znečisťovaní ovzdušia prechádzajúcim hranicami štátov prijatý rozhodnutím 2010/9 a zmenený rozhodnutím 2013/1, pravidlo 29.

⁸ Göteborgský protokol (zmenený v roku 2012), článok 13a ods. 3.

⁹ Göteborgský protokol (zmenený v roku 2012), článok 13a ods. 3.

¹⁰ Göteborgský protokol (zmenený v roku 2012), článok 13a ods. 7.

Ustanovenia smernice (EÚ) 2016/2284 odrážajú povinnosti vyplývajúce z Göteborgského protokolu.

4. PRÁVNÝ ZÁKLAD

4.1. Procesnoprávny základ

4.1.1. Zásady

V článku 218 ods. 9 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) sa stanovujú rozhodnutia, ktorými sa určujú „*pozície, ktoré sa majú prijať v mene Únie v rámci orgánu zriadeného dohodou, keď je tento orgán vyzvaný prijať akty s právnymi účinkami s výnimkou aktov dopĺňajúcich alebo meniacich inštitucionálny rámec danej dohody*“.

Pojem „*akty s právnymi účinkami*“ zahŕňa akty, ktoré majú právne účinky na základe pravidiel medzinárodného práva, ktorým sa riadi predmetný orgán. Zahŕňa aj nástroje, ktoré nemajú záväzný účinok podľa medzinárodného práva, ale „*môžu rozhodujúcim spôsobom ovplyvniť obsah právnej úpravy prijatej normotvorcom Únie*“¹¹.

4.1.2. Uplatnenie na tento prípad

Výkonný orgán je orgán zriadený dohodou, konkrétne dohovorom o ovzduší.

Akt, ktorý má Výkonný orgán prijať, predstavuje akt s právnymi účinkami. Pripravovaný akt bude záväzný podľa medzinárodného práva v súlade s článkom 13a Göteborgského protokolu.

Pripravovaným aktom sa nedopĺňa ani nemení inštitucionálny rámec dohovoru o ovzduší ani Göteborgského protokolu.

Procesnoprávnym základom navrhovaného rozhodnutia je preto článok 218 ods. 9 ZFEÚ.

4.2. Hmotnoprávny základ

4.2.1. Zásady

Hmotnoprávny základ rozhodnutia podľa článku 218 ods. 9 ZFEÚ závisí predovšetkým od cieľa a obsahu pripravovaného aktu, v súvislosti s ktorým sa zaujíma pozícia v mene Únie. Ak pripravovaný akt sleduje dva ciele alebo obsahuje dve zložky a ak jeden z týchto cieľov alebo jednu z týchto zložiek možno určiť ako hlavnú, zatiaľ čo druhý cieľ alebo druhá zložka je len vedľajšia, rozhodnutie podľa článku 218 ods. 9 ZFEÚ musí byť založené na jedinom hmotnoprávnom základe, a to na tom, ktorý si vyžaduje hlavný alebo prevažujúci cieľ alebo zložka.

4.2.2. Uplatnenie na tento prípad

Hlavný cieľ a obsah pripravovaného aktu sa týkajú oblasti životného prostredia.

Hmotnoprávnym základom navrhovaného rozhodnutia je preto článok 191 ZFEÚ.

4.3. Záver

Právnym základom navrhovaného rozhodnutia by mal byť článok 191 ZFEÚ v spojení s článkom 218 ods. 9 ZFEÚ.

¹¹ Rozsudok Súdneho dvora zo 7. októbra 2014, Nemecko/Rada, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, body 61 až 64.

5. UVEREJNENIE PRIPRAVOVANÉHO AKTU

Keďže aktom Výkonného orgánu sa zmení Göteborgský protokol k dohovoru o ovzduší, je vhodné, aby sa po prijatí uverejnil v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Návrh

ROZHODNUTIE RADY

o pozícii, ktorá sa má zaujať v mene Európskej únie na 39. zasadnutí Výkonného orgánu Dohovoru o diaľkovom znečisťovaní ovzdušia prechádzajúcim hranicami štátov

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 191 v spojení s článkom 218 ods. 9,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

keďže:

- (1) Protokol o znížení acidifikácie, eutrofizácie a prízemného ozónu k Dohovoru o diaľkovom znečisťovaní ovzdušia prechádzajúcim hranicami štátov v zmenenej verzii prijatej v roku 2012 (ďalej len „protokol“) schválila Únia rozhodnutím Rady (EÚ) 2017/1757¹² a platnosť nadobudol 7. októbra 2019.
- (2) Podľa článku 13a protokolu Výkonný orgán môže prijať zmeny protokolu a príloh k nemu.
- (3) Výkonný orgán má na svojom 39. zasadnutí, ktoré sa bude konať 9. – 13. decembra, prijať zmeny protokolu (článku 3a) a príloh (príloha VII) k nemu s cieľom uľahčiť ratifikáciu protokolu zmluvnými stranami, ktoré nie sú členskými štátmi EÚ.
- (4) Je vhodné stanoviť pozíciu, ktorá sa má zaujať v mene Únie na pôde Výkonného orgánu, pretože predmet a obsah protokolu, ktoré sa majú zmeniť, sú súčasťou acquis EÚ, konkrétne smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/2284¹³,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Na 39. zasadnutí Výkonného orgánu Dohovoru o diaľkovom znečisťovaní ovzdušia prechádzajúcim hranicami štátov sa v mene Únie má zaujať táto pozícia:

Návrh, ktorý predložili Spojené štáty americké, na zmenu článku 3a protokolu a prílohy VII k nemu s cieľom predĺžiť pružné lehoty z roku 2019 do roku 2024 a z roku 2022 do roku 2028, sa podporuje.

¹² Rozhodnutie Rady (EÚ) 2017/1757 zo 17. júla 2017 o prijatí dodatku k Protokolu o znížení acidifikácie, eutrofizácie a prízemného ozónu z roku 1999 k Dohovoru o diaľkovom znečisťovaní ovzdušia prechádzajúcim hranicami štátov z roku 1979 v mene Európskej únie (Ú. v. EÚ L 248, 27.9.2017, s. 3 – 75).

¹³ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/2284 zo 14. decembra 2016 o znížení národných emisií určitých látok znečisťujúcich ovzdušie, ktorou sa mení smernica 2003/35/ES a zrušuje smernica 2001/81/ES, Ú. v. EÚ L 344, 17.12.2016, s. 1 – 31.

Článok 2

Zástupcovia Únie môžu na základe vývoja na 39. zasadnutí Výkonného orgánu Dohovoru o diaľkovom znečisťovaní ovzdušia prechádzajúcom hranicami štátov a po konzultáciách s členskými štátmi počas koordinačných stretnutí na mieste a bez ďalšieho rozhodnutia Rady súhlasiť so spresnením pozície uvedenej v článku 1.

Článok 3

Toto rozhodnutie je určené Komisii.

V Bruseli

*Za Radu
predseda*